

* שָׂרֵשׁ בְּעֵינֵי הַצְּבוּר הָאֲמוּנִי - הַזְנַחַת מְלֶאכֶת הַתְּשׁוּבָה

לצערנו הרב, אנו עדים לבעיות גם בתוך ציבור שלומי אמוני ישראל. תופעות של יובש רוחני, בנים העוזבים את הדת, התמודדויות וכישלונות בתאוות העולם הזה באינטרנט וכל הסכנות הגדולות שבו, וכיוצא בזה. תחושת יובש ודלדול המאור הרוחני, המולידה שעמום ובטלנות, ומביאה נפשות רבות להיות צרכי תרבות מקולקלת. ולצערנו, חולשה זו איננה קיימת רק אצל נוער, אלא גם אצל מבוגרים ובעלי משפחות.

למרות אורח החיים בתורה ומצוות, קיים דלדול ויובש בנפשות רבות. דלדול זה נובע מחסרון בגדלות, גדלות רוח, עושר חיים, ותחושת משמעות קודש עמוקה ומקיפה.

במאמר הראשון^{טז} נגענו בשורש הפנימי של דלדול זה, ובו ראינו עד כמה צריך לדבר אל נפשות הדור בדרך של גדלות דעת ועומק תורה. ואמנם, עם עילוי הדעת, צריך לקשר גם את אוירת החיים לאותה גדלות. ובמובן זה, הדבר החודר ביותר אל הנפש לעוררה לחיים מלאי משמעות קודש, הוא תחושת השליחות, הרגשת השותפות בדבר גדול וגורלי בחיי עם ישראל כולו.

וזהו מה שעלינו להבין, והוא תובנה גדולה וחשובה מאוד - עיקר השבר והיובש הרוחני שבקרב שלומי אמוני ישראל נובע מחסרון העשייה וההתמסרות לצאת אל העם כולו ולעורר את אחינו במאור התורה והקדושה.

^{טז} בחלק 'ההשגות הממתינות לדור וסוד משבריו' ראה שם.

סוד והשפעה שמשפיע לאחרים, בסוד "ראה חיים עם אשה אשר אהבת" (קהלת ט טו).

זהו מה שמבואר בספרים הפנימיים, וכן הדבר ניכר מעומק החיים עצמם. כי אנו רואים היטב כיצד חיות גדולה כאה לאדם בשעה שמחוכך למשימה ושלחות גדולה, שהיא יותר גדולה מחייו בעצמם, והוא חש את חיי כחיים מלאי עושר ומגמה וחשיבות, כאשר פועל עבור דבר גדול. זוהי נקודת ההתמסרות של מידת היסוד, בחינת הצדיק, שעיקר חינתו כאה בשעה שמשפיע לאחרים. בהעדר נקודה זו, הרי שהוא בחינת מת, ללא חיים וללא שפע. כי זהו סוד מידת היסוד, שללא בחינת ההשפעה הרי הוא כדבר ללא חיים כלל. בניגוד לשאר אברי האדם, שפעולתם היא גם למען עצמם, הנה בבחינת היסוד אין לו חיות אלא בשעה שהוא פועל להשפיע, והבן.

עוד מבואר בספרים, שהיסוד נקרא 'כל', כמובן שהוא כולל את כל כוחות החיים, והוא מהווה נקודת מרכז עבורם. משמעות הדבר היא, שכל השפע והכרחה הבאים לאדם הם מתואמים לפי הנדרש לו בשביל שליוחותו. זה סוד תכונות האופי ונתוני החיים של כל אדם ואדם, שניתנו לו במדויק, לפי תפקידו ושליוחותו, ולא פחות ולא יותר^ט. כמובן זה, כל נתוני החיים הם מעין אמצעים בשביל השפעתו בעולם, וממילא גם הם אינם מוצאים את שלמותם והצלחתם אלא בשעה שהם מחוכרים לתכלית גדולה זו, שבכבודה ניתנו לאדם. משל לחייל העושה את המוסל

^ט ראה שער אודה שער ב.

וזהו סוד "דבש עץמת קנאה" (משלי יד ל), כי באיבוד נקודת העצמיות, האדם אינו שופט את נתוני חייו לפי צרכי העצמי, ומתחיל להשתות כעס זבין תבנית.

והייעו שביסוד למחשבה שהמשובים מצריכים התנסות ותקידו עצמי וכוונתו לפי היצאה לחדשפיע לאחרים, הנה התנף הוא המבון - כי בשעה שהאדם או הצדיק או הדוד אינו עושה את שליוחותו ואת המצווה המושלת עליו בייחוד, אזי מתעוררות בעיות רוחניות ורפואתו - הינת נאמן לשליוחותו ותפקידו.

עניין זה מורשד בסוד גדול המבואר בספרים הקודשים - עיקר הכרחה כאה לאדם מלמעלה בשעה שהוא עושה את רצון ה' המיוחד לו, שהוא נקודת שליוחותו בעולם, וכלל השפע להארת כל ענייני חייו נעוץ בנקודה זו.

סוד העניין נעוץ במידת היסוד. היסוד הוא מידת ההשפעה, והוא הנקודה שממשיכה את החיות ואת השפע מלמעלה^י. והנה מבואר שלכל אדם יש מידת יסוד, והיא בחינת השליוחות שבכבודה בא לעולם. נקודת היסוד שבו, שהיא אותה שליוחות יחודית לו, היא הארת נשמתו העצמית, והיא מקור חינתו, בסוד "צדיק פאמינתו יתיד" (מקו"ב ב י). זהו שאנו רואים, שמידת היסוד איננה מלאה שפע וחיות אלא בשעה שמתעוררת להשפיע, כנודע בסוד הייחוד, שההעוררות היסוד באה בזמן ההשפעה למקבלים. ונמצאת ההשפעה שורש גדול לחיות האדם, כי הצדיק הוא בחינת החיות, בסוד מידת הצדיק שנקראת חי העולמיים, והייעו שעיקר החיות בא דוקא מכוח מידת היסוד, והוא בשעה שפועל את שליוחותו בעולם, שהוא

^י ראה פיר עץ חיים שער הליב.

^י אסוה היא מלישו אמן, יאשר ישא האופן את הינוק, יאמינתו, היא אותה בחינה המושפעת ומקבלת ממנו. סוד המליכה המקבלת ממנו (פיר עץ חיים ראש השנה ז).

הנקודה הייחודית של האדם בעבודת ה', היא סוד נקודת היסוד שבו, וממנה נמשכת היית גדולה לכל עבודת ה' ולכל קיום התורה והמצוות. כמעדר היסוד, סוד המצווה הייחודית של האדם, איי יבוא ילדול לכל מערכת התורה והמצוות. כי היסוד הוא נקודת החיות לכל הכהינות האחרות, כמכונא היטפ כספרי הסוד.

עליי, שאו בודאי הוא מקבל ציוד וסיוע ממשקדיי, מה שאיז כן חיייל שהתכליל או התמלשל בתפקידי, שאו אינו מקבל ציוד, ואח האצוד שייש לו מעיק עליי.

הנה יש בקרב כל אחד מאיתנו אור גדול שחזוכו בלבנו כדי שיענייק אותו לאחריים וישמיע הלאה, והוא ממש כמו האדקת, שאמרז הכמים "עש"י בשביל שתתעשר" (שבת קיט א), ומי שמקבל ממנו רב ושומרו לעצמו הרי שהעושר עצמו מתהפך לו לדעה, עושר השמור לבעליו לרעהו, כי ממנו זה שקיבל לא נוער רק בשבילו, ונמצא שהוא ככהינת גול, ולכן מוזיק לו, כך, כל השפע תלוי במידת היסוד, ואם העגל תססיק ליעוק, החלק פוסק גם מהסרת.

ככלל דבר זה נעוץ יסוד גדול, והוא נקודת המרכז של האדם בתורה ובמצוות, וכיאור העניין הוא, שאף על פי שכל ישראל נצטוו כאחד בכל התורה והמצוות, וכולם חייבים לקיים כל המצוות, מכל מקום לכל אדם מישראל יש נקודה עיקרית כסוד תיקון נפשו כנועד, וזה סוד הפסוק שלו בתורה^ט. כי התורה מקבילה לכללות נשמות ישראל באוסן שייש לכל אחד מישראל פסוק יחודי כסוד שורש נשמתו^י. דבר זה מתבטא בכהינת המושג 'ליבו חסץ', שהוא נקודת שייכותו בתורה. וכן הוא במצוות, כנודע מדברי הארז"ל כסוד 'אבוד במאי זחיד פסי"^י (שבת קי"ח ב).

^ט ראה שער המלגלים הקדמה יז, שער דוח הקודש דף מ. ספר המלגלים ד.

^י ראה סוף הקדמת רחובות הנהר לרבנו הרש"ש.

^י ראה ספר המלגלים פרק ד, ונהר שלום להרש"ש, תקדמת תר"ג מצוות, וראה שער המלגלים יא, ובפירושו בני אחרון שם אות לא.